

РЕЦЕНЗИЯ

от

**проф. д.п.н. Марияна Николаева Булева-Петрова –
катедра „Музика” на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”,
относно конкурс за
заемане на академичната длъжност „професор“ –
област на висше образование 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...
(Методика на обучението по музика) -
катедра „Музикална естетика, музикално възпитание и
изпълнителство“,
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“,
обявен в Държавен вестник, бр. 79/08.10.2019 г.
с кандидат: ДОЦ. Д-Р СТЕФАН ПАНАЙОТОВ РУСКОВ**

1. Данни за конкурса

Конкурсът за професор е обявен от катедра „Музикална естетика, музикално възпитание и изпълнителство“ на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“. Единствен кандидат в него е доц. д-р Стефан Русков. Всички етапи на процедурата са преминали коректно при спазване на условията и реда на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му в сила от 06.07.2018 г. Кандидатът в конкурса доц. д-р Стефан Русков отговаря на условието за покриване на Минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в съответното професионално направление.

2. Данни за кандидата

Своето образование Стефан Русков е придобил във ВМПИ – Пловдив (днес АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“) – специалност Музикална

педагогика (учител по музика, преподавател по акордеон), и във Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, където получава образователната и научна степен „доктор“ по Методика на обучението по музика. Притежава и Сертификат за преподавател по електронни инструменти от Technics-orgelshule, Манхайм, Германия, където придобива професионални умения, свързани с технологията за обучение на деца и ученици за свирене на електронни музикални инструменти от типа „кийборд“. Тези професионални квалификации определят сферите на неговите педагогически и творчески изяви, като през годините той ги задълбочава и ги превръща в обект и предмет на трайни научноизследователски интереси.

Стефан Русков притежава изключително богат педагогически стаж, който обвързва преподавателската и художествено-творческата му дейност. Работил е с различни възрасти в общообразователни училища или музикални паралелки и като учител по музика, и като ръководител на различни музикални състави, и като преподавател по акордеон и електронни инструменти. Този опит е интегриран и надстроен теоретично и методически в широкия спектър от дисциплини, които той води в университетските специалности „Педагогика на обучението по музика“, „Предучилищна и начална училищна педагогика“, „Начална училищна педагогика с чужд език“, „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика с информационни технологии“ по дисциплините Аудио и MIDI-технологии в музиката, Методика на обучението по музика, Акордеон, Електронни инструменти, Теория и история на популярната музика, Музикална диагностика, Организация, технология и репертоар за работа с училищни състави, Принципи на музикалното оформление, Компютри – музика – обучение, Съвременни технологии в обучението по музика.

3. Описание и приноси на научните трудове

Публикационната активност на кандидата в конкурса за професор Стефан Русков е значителна по обем и приносна стойност. Тя включва две монографии (едната от които публикация на дисертационния труд – показател Г 5 от минималните национални изисквания по чл. 2 б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ на НАЦИД), 15 статии в научни издания и сборници, голямо количество учебници и учебни помагала, предназначение за обучението по музика.

Основният хабилитационният труд „Създаване на дигитален аранжимент със смартфон и таблет“ (Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2018 г., 193 стр. ISBN: 978-619-201-248-9) впечатлява със своята *актуалност и иновативност*. Включва основен текст, приложения, литература от 158 източника, 102 от които на кирилица, а останалите на латиница и интернет материали. Разработката представя **модел за работа със софтуерния инструментариум на Caustic 3 и методиката за оптимизиране на оценката на реализиран Caustic-проект**. Както уточнява авторът в приносната справка към материалите по конкурса, критериите са синтезирани на базата на Аудио и MIDI технологията за създаване на дигитален аранжимент с помощта на инструментариума на Sakewalk SONAR от предхождащ етап от научноизследователската и преподавателска дейност. Резултатите от тази предходна дейност са оповестени в монографията „Създаване и оценяване на дигитален аранжимент“ (Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2019 г., 168 стр. ISBN: 978-619-201-330-1) – публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. При формулирането на практико-приложните приноси доц. Русков уточнява: „Настоящата нова технология е нейното продължение и надграждане, свързана е с реализация в мобилна среда и се явява основа за реализиране на дигитален аранжимент на основата на инструментариума на Caustic 3. Новата технология повишава

ефективността на учебно-образователния процес в дисциплината „Аудио и MIDI-технологии в музиката““.

В съдържателен план изследването обхваща следната проблематика:

1) Изясняване и аргументиране на актуалната и перспективна роля на мобилното обучение, което се осъществява чрез *специални мобилни устройства* (PDA, смартфон, таблет, лаптоп) – лесно преносими, обикновено притежавани и контролирани от индивид, а не от институция, стимулиращи и подsigуряващи „*обучение навсякъде по всяко време*“ (Глава първа).

2) Синтезиране на технология за реализиране на дигитален аранжимент с инструментариума на мобилното приложение Caustic (Глава втора). Стефан Русков разработва алгоритъм от действия, обособени като модули в конкретни стъпки с поредни инструкции за получаването на цялостен творчески продукт – дигитален аранжимент. Голямо предимство на технологията е, че тя съчетава качествата на творчески метод за аранжиране, методика на обучение по аранжиране и педагогическа технология за придобиване знания, умения и компетентности (ЗУК) за работа в дигитална среда. Тази оригинална комплексност на модела има и по-широк възпитателен ефект – приучава към системност на мисленето, към активиране на знания от различни сфери, но подчинени на една цел – качествен цялостен и пряко приложим резултат.

3) Синтезиране на критериално-ориентирана тестова система за *експертно измерване и оценка* на реализирания MIDI проект. Този *функционален детайлизиран модел* съдържа единадесет тестови задачи, следващи алгоритъма на технологията за създаване на дигитален аранжимент (Глава трета). Самата система за оценяване е потвърждение на стройността и методическата прецизност на педагогическата технология и съответства на броя стъпки в модела и на степента на удовлетвореност спрямо поставените във всяка стъпка критерии.

Системата за оценяване е апробирана, а резултатите от апробацията дават високи удовлетворителни резултати.

Няколко генерални характеристики на разработката свидетелстват за значимостта и стойността на монографията:

- широкият контекст, в който е поставено съвременното образование в информационната епоха;
- блестящата систематизация на възгледите за мобилно обучение по точно определени критерии на предлаганите дефиниции;
- убедителното представяне на стратегията за мобилно обучение с неговите безспорни предимства и гъвкавата приложимост;
- оползотворяването на дигиталните технологии за творческа дейност с пряка приложимост в работата на учителя по музика;
- интегративната връзка с теоретико-практическите дисциплини хармония, аранжиране, музикален анализ, а също с методика на обучението по музика;
- възпитаването на стил и жанров усет на базата на цялостен музикален продукт с творчески и методически потенциал;
- възможността за творческо приложение на цялостния модел от педагозите;
- мобилността на придобитите умения, които не само стимулират обучението, но и поощряват и подкрепят творческата инициативност „по всяко време и навсякъде“.

Статиите по конкурса притежават широк тематичен обхват (представям го по ключови изрази):

- интерактивно и мултимедийно обучение под формата на интерактивни процедури, действия и операции;
- професионален портрет на учителя по музика в аспекта на неговата дигитална компетентност и информационна култура;

- научни и теоретични предпоставки за извеждането на компетентностен модел на бъдещия учител по музика;
- професионализъм на бъдещия учител по музика в етапа на професионализация в университета;
- използване на мобилно обучение в подготовката на съвременния музикален педагог;
- теоретично проучване на спецификата на музикално-изпълнителската дейност с електронни музикални инструменти тип keyboard;
- създаване на критериално ориентирана тестова система с измервателна скала от ликертов тип;
- модели за мобилно музикално обучение; иновации в съвременното образование.

В представените за конкурса материали присъства един много съществен дял: **пълен комплект учебници и учебни помагала по музика от 1. до 10. клас** (в съавторство) към издателство „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД, въведени поетапно според новите държавни образователни стандарти и учебни програми: учебник, книга за учителя, електронен учебник, комплект звуконосители, табла за фронтална работа. Самото включване в тази интензивно разгърната в продължение на няколко години дейност, свързана с образователния процес в българското училище, е признак не само за висок професионализъм, но и за готовността да се откликне на една социална поръчка с най-висок коефициент на полезност за нашето общество.

3. Заключение

Прави силно впечатление, че Стефан Русков успешно е открил и активирал пресечната точка на своите разнообразни умения и компетентности. Най-обобщено в центъра на неговите научни и

педагогически търсения е *изграждането на съвременния облик на музикалния педагог в условията на съвременното дигитално общество*. По този начин неговите компютърни умения, творчески опит и преподавателска работа се концентрират в една *актуална и значима по заряда си личностна, творческа, педагогическа и научна изява*. За мен именно тази способност е признак за академизъм и гарант за стойност на научната продукция, която е базирана на богати емпирични натрупвания и реални практически постижения.

Всичко казано в настоящата рецензия е основание да дам своята професионална подкрепа на доц. д-р Стефан Русков и убедено да предложа на уважаемото научно жури той да бъде избран за академичната длъжност „професор“ в професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по..., научна специалност Методика на обучението по музика.

08.01.2019

Рецензент:

.....
проф. дн Марияна Булева